

19. Korrika. Bernat Etxeparetik, Oskorrira; Oskorritik, Korrikara

Korrikaren 19. edizioa 2015eko martxoaren 19an hasi zen Urepelen, eta, 2.501 km egin eta gero, martxoaren 29an amaitu zen Bilbon, "Euskahaldun!" lelopean. Lorea Agirrek irakurri zuen eskuz esku ibili zen mezua, "Kontua ekitea da" aipamen gogoangarri hura tartean. Omendua Durangoko Azoka izan zen, beraren 50. urteurrena baitzen; musikan, aldiz, hainbaten artean atera zuten "Denok Korrikara" abestia izan genuen. Kulturalaren agendari dagokionez, *Fausto*, *Gosariak*, *Bertsolaritzaren sekretuak* eta *Hor dago ardoa* izeneko ikuskizunak izan ziren estreinaldi nagusiak.

Asier Amondo Korrika arduradunaren arabera, Korrika 19 inoizko Korrikarik handiena izan zen. Urepelen edizio guztietako abiatzerik indartsuena izan zuen, eta euskaltzaleen uholde zoragarriak txiki utzi zuen Nafarroa Behereko herria. Halaber, kontinente guztietan 50 bat Korrika "kopia" azaltzen hasi ziren. Korrika 18ri "mundiala" deitu zioten; Korrika 19ri, "handiena"; edizioz edizio Korrika handitzen zihola ikusita, hurrengo edizioa zer izango zen: "kolosala"?

Aurreko edizioan, "Euskalakari" hitza genuen kontzeptu berria; oraingoan, berriz, "Euskahaldun"; martxa honetan, hiztegia potolo-potolo geratuko zaigu... Zer da, baina, "euskahaldun" izatea? Motzean, euskararekin ahalduntzea esan nahi du. "Herri hau euskaraz pentsatuko dugu, edo ez da izanen", zioen Amets Arzallusek Korrika 18ren amaieran, Baionan. "Herri hau euskaraz pentsatzen ahal dugu, edo ezin dugu pentsatu", berretsiko genuke orain: hortaz, **euskahaldundu gaitzen!**

Entzun dezagun edizio horretako abesti-puska bat. Ezagun egiten zaizue, ezta? Despistatuenentzat, "pista" emango dizuet: doinua ezagun egiten zaizue? Berriro jarriko dut. Gogoratzen zarete 1. edizioan Xabier Amurizak bertso-doinu batean oinarrituta sortu zuela letra, ezta?; bada, 4. edizioan Lontxo Aburuzak gauza bera egin zuen; eta 19. edizioan ere antzeko baliabide bat aprobetxatu zuten. Entzun dezagun Oskorriren "Sautrela" abestia. Antz handia daukate, ezta?

"Denok Korrikara" kanta Bernat Etxepareren "Sautrela" olerkian oinarrituta dago. Bertan, Etxeparek euskararen aldeko "oda" bat egin zuen. Ideia hori aintzat hartuta, Korrikak hitzak moldatu zituen, eta horrela sortu zen ezagutzen dugun abestia.

Urte batzuk lehenago, 1977an, Oskorri taldeak "Sautrela" olerki hura hartu eta doinua jarri zion. Jatorrizko abesti horretan, "goazen denok Korrikara" esan beharrean, "goazen denok dantzatzera" esaten zuten. Aldaketa hori ez da harrizkekoa; izan ere, "sautrela" izena XVI. mendeko lirika frantsesean modan zegoen *Sautrelle* dantzatik dator. Doinu arin, jauzkari eta alaia izango zela pentsa daiteke, hitzak "matxinsaltoa" esan nahi baitu frantsesez. Horregatik, Oskorrik doinu bizia jarri zion abestiari; eta, gerora, Korrikak ere bai.

Matxinsaltoaren doinuaren pean uzten zaituztet. Hurrengo edizioan, "sautrela" ahaire frantsesetik Zirkorrikara egingo dugu salto. Bi abestiak guztiz desberdinak dira, bigarren horrek anabasa handiagoa dauka-eta. Eromen hori edizio haren isla izan zen; ez alferrik, "ediziorik kolosalena" esan zioten; jakin nahi al duzue zergatik? Orduan, ez galdu hurrengo atala. Bien bitartean, txintxoak izan. Agur, eta ondo izan!